

час вивчення технологій. Зростає інтерес учнів до проєктно-технологічної діяльності.

Проте, формування проєктно-технологічної компетентності потребує створення належних умов для навчання.

Кількісна обробка результатів констатувального та формувального експериментів буде проведена в наступному році й тоді можна буде зробити більше висновків за результатами проведеного дослідження.

ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКЕ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Реєстраційний номер 0121U100346.

Термін виконання: 2021–2023 рр.

Назва пріоритетного напрямку: Управління та економіка освіти.

Керівники наукового дослідження: О. М. Онаць, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувачка відділу економіки та управління загальною середньою освітою Інституту педагогіки НАПН України;

Л. М. Калініна, доктор педагогічних наук, професор, вчений секретар, головна наукова співробітниця відділу економіки та управління загальною середньою освітою Інституту педагогіки НАПН України.

Найістотніші наукові результати, досягнуті в ході проведення дослідження у 2022 році

*О. М. Онаць, кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник, завідувачка
відділу економіки та управління загальною середньою освітою
Інституту педагогіки НАПН України,
Л. М. Калініна, доктор педагогічних наук, професор,
вчений секретар, головна наукова співробітниця
відділу економіки та управління загальною середньою освітою
Інституту педагогіки НАПН України.*

- *уперше розроблено та обґрунтовано концептуальну модель системи державно-громадського управління закладом загальної середньої освіти на засадах суб'єктної партнерської взаємодії та субмодель інформаційної системи; етапи організаційного розвитку партнерської взаємодії в закладах ЗСО (етап взаємної адаптації, етап довірчих відносин; етап творчої взаємодії);*
- *охарактеризовано види партнерства в сфері освіти за суб'єктною ознакою поділу, рівні (початковий, середній, високий);*
- *виявлено цінності, характерні для практики партнерської суб'єктної взаємодії – взаємовигідність співпраці на основі спільноузгоджених соціально значущих цілей, прозорість і відкритість дій і спільних рішень, волонтерство,*

діалогічне спілкування, чесність, взаємоповага, взаємодовіра, взаєморозуміння, відповідальність, миролюбство;

- *розроблено* рівневу терміносистему з проблематики дослідження й охарактеризовано її компоненти (суб'єктний, нормативно-імперативний, процесуальний);

- *проаналізовано* зміст партнерської взаємодії та види механізмів в практиці державно-громадської партнерської взаємодії й *класифіковано* їх за видами спільної діяльності в закладах ЗСО;

- *розроблено програму дистанційного курсу* підвищення кваліфікації за вибором для педагогічних працівників «Як успішно навчати учнів: дослідження, дидактика та сучасна практика», здійснено підготовку слухачів курсів підвищення кваліфікації у Черкаській області;

- *обгрунтовано* основні сучасні підходи та принципи до визначення сутності партнерської взаємодії з позицій різних наук для здійснення ДГУ закладами освіти;

- *обгрунтовано* форми і технології, механізми державно-громадської партнерської суб'єктної взаємодії закладів освіти, державних органів, органів місцевого самоврядування, громадських організацій і приватних суб'єктів;

- *обгрунтовано* ознаки партнерської взаємодії в реалізації ДГУ у педагогічній практиці ЗЗСО різних типів і форм власності та психологічні аспекти ДГУ в ЗЗСО на засадах педагогіки партнерської взаємодії;

- *розроблено* Методичні рекомендації до написання курсової роботи з освітніх компонент Управління персоналом, Конфліктологія та теорія переговорів, Міжнародні економічні відносини;

- *розроблено* Програму для магістрантів Житомирського державного університету імені Івана Франка "Креативний менеджмент в освіті".

З метою розробки концептуальної моделі системи ДГУ ЗЗСО на засадах партнерської взаємодії *проаналізовано* у наукові підходи і принципи до визначення сутності партнерської взаємодії з позицій різних наук, зокрема:

- у *соціально-філософських та соціологічних теоріях і концепціях* сутність партнерства та партнерської взаємодії визначається: як характер соціальної взаємодії; як міжособистісна комунікація; діалог і спілкування;

- в *антропологічних дослідженнях* – як об'єктивна реальність, що представлена соціальними інститутами, що забезпечують соціалізацію індивіда й відтворення соціуму. Як суб'єктивна реальність – це суб'єктивність людини та її можливість змінювати об'єктивну реальність. Тому потенційні основи партнерства закладені у самій людині у вигляді кооперативного начала чи її соціальної природи, а саме: діалогічності свідомості й самосвідомості, що характеризує його як чинник становлення людини, особистості, суб'єкта – і одну з важливих умов самореалізації людини. Варто зауважити, що основні принципи партнерської взаємодії щоразу формуються на новому рівні розвитку культури як базові цінності суспільної і особистісної свідомості;

- з *позицій філософії* партнерська взаємодія виступає як безперервний процес, який має такі етапи: діалог, згода або консенсус; практична діяльність -

творюється цикл партнерської взаємодії. Суб'єкти партнерської взаємодії характеризуються відповідними ціннісними установками;

- з позицій психології сутність партнерської взаємодії також визначається з різних позицій: як самомотивований процес налагодження контактів між людьми; як модель міжособистісних відносин; як гарант продуктивних взаємин і спосіб вирішення проблем; як показник рівня особистісного і професійного зростання людини; як важлива умова соціалізації особистості тощо.

Окреслено в моделі цільові орієнтири, засади, тенденції, закономірності, види і рівні партнерської взаємодії, умови та чинники, моделі, інноваційні форми, технології взаємодії державно-громадського та державно-приватного (публічно-приватного) партнерства у реалізації ДГУ закладами освіти на засадах суб'єктної партнерської взаємодії.

Ознаками партнерської взаємодії є процес різноманітних суб'єкт-суб'єктних взаємовигідних зв'язків, обміну досвідом, думками, ідеями, матеріальними і духовними носіями результатів діяльності, що повинен мати зворотній зв'язок, в якому проявляється здатність партнерів визначати конструктивно цілі спільної діяльності та досягати запланованих результатів.

Доведено, що партнерська взаємодія – це найвища форма взаємодії, модернізаційний механізм; це процес, на якому ґрунтуються як соціальне партнерство в освіті, так і державно-громадське управління закладами освіти на засадах партнерської взаємодії; це фундамент, на якому будується демократичне управління, яке потребує нового менеджменту.

Правове регулювання партнерської взаємодії в загальній середній освіті

*О. М. Топузов,
доктор педагогічних наук,
професор, дійсний член НАПН України,
директор Інституту педагогіки НАПН України,
М. М. Малюга, науковий співробітник
відділу економіки та управління загальною середньою освітою Інституту
педагогіки НАПН України*

Партнерська взаємодія та співпраця між суб'єктами у сфері ЗСО, як і багато інших видів важливих суспільних відносин, регулюється нормами права на підставі цивільно-правових договорів, спрямованих на встановлення, зміну та припинення цивільних прав і обов'язків (частина 1 статті 626 Цивільного кодексу України).

Процес партнерської взаємодії в ЗСО виникає, змінюється або припиняє дію на підставі укладання усного або письмового одностороннього чи–взаємного договору (частини 2, 3, 4 статті 626 Цивільного кодексу України) для задоволення інтересів суб'єктів шляхом врахування їх волевиявлення і набуття взаємних прав, юридичних обов'язків і двосторонніх зобов'язань.

Суспільні відносини між сторонами регулюються нормами права з різних галузей вітчизняної системи права (конституційного, цивільного, адміністративного,